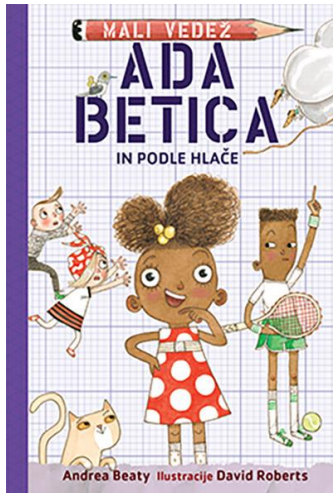

Andrea Beaty: **Ada Betica in podle hlače.**

Ilustr. David Roberts. Prev. Sonja Uran Šinigoj. Ljubljana: Lipa, 2020, 144 str.

| P – 2. stopnja

| Deklice | Radovednost | Naravoslovje | Ljubiteljski znanstveniki | poskusi | raziskovanje | znanost o okolju | znanstvena odkritja | poučno leposlovje

Knjigo bi ponudila otrokom v 3. in 4. razredu, morda kar v vsem 2. triletju.

Zdi se mi posrečena poučno-pustolovsko-družinska zgodba, duhovita in smešna, in z ilustracijami ter praznimi karirastimi stranmi, kamor bi k Adinim zapiskom lahko dodali tudi svoje. Knjiga zabava, poučuje, spodbuja k opazovanju in raziskovanju, spodbuja radovednost, vztrajnost idr.

Spodbuda za branje:

Knjiga iz zbirke Mali Vedež, v kateri nastopajo znanstvenica in matematičarka Ada Betica, inženirka Rozi Radirka in arhitekt začetnik Igi Projekt. Ada Betica je carica za odgovore in vprašanja; da se pouči, med drugim prebere marsikatero knjigo. Ado zanimajo tudi ptice in ravno na dan, ko je Veliko – Štetje – Vrtnih – Ptice, v krošnji opazi strica Neda, ki je šel na sprehod v svojih hlačah, napolnjenih s helijem, in ga je odneslo ... K sreči se je ujel v krošnji in ga je treba spraviti dol. Toda kako? Trije mali vedeži strnejo znanja in izkušnje, malo jim pomaga tudi Fred, ki je sicer skrbnik v živalskem vrtu, in ... (ne bom povedala, boste prebrali 😊)

Morda je knjiga ravno prav »odštekana«, da bi spodbudila tudi fante, da mi kaj povedo za bralno značko: je bila Ada dobra raziskovalka, bi se oni – fantje! – zadev lotili kako drugače? Skupino bralcev razdelim na dekleta in fante, da primerjajo svoja mnenja in predloge za boljše rešitve. (Meni med gesli – glej zgoraj! – vsekakor manjka geslo »fantje«).

Povprašam jih, kaj vse zanima Ado. (Zakaj vroča kava diši močnejše od hladne? Katere ptice živijo na njenem vrtu? Zakaj bratova mokra superga smrdi bolj kot suha?) Je navedeno še katero? So med njimi tudi trapasta vprašanja? Bi se tudi oni lotili reševanja tako ali kako drugače?

Ada preštudira iz knjig, kaj je zrak, kaj so plini in kaj vonji. (Z Ado tudi mi pokukamo v knjigo dr. Penolope H. Dee). Katere knjige pa bi svetovali iz naše knjižnice? Se kdo javi za kratko predavanje o zraku, plinu in vonjih? Morda dvojica deklic in dvojica dečkov? (Mimogrede: vemo za razliko med vonjem in vohom, vonjati in vohati?) Na podoben način še o škrlatni obvodni lastovki (z Ado v knjigi, ki jo je napisal Otto Bonn). Tudi pri nas živi ta vrsta lastovke? V katerih knjigah bomo preverili? Tudi potem ko je že stric Ned varno na tleh, nas Ada spodbuja, naj proučujemo ptice, se odločamo za lokalno pridelano hrano, razmišljamo o podnebnih spremembah ...

Hej, toda nismo se še pogovorili o dogodivščini v tej knjigi! (V resnici sem zadovoljna, ker so mi nekateri mladi bralci že ušli k poučnim knjigam, ki jih zanimajo. 😊) Kdo zna obnoviti zapleteno dogajanje? Bi ga predstavili kot TV poročilo, ko voditeljica v studiu prosi poročevalca, naj se javi s terena, s kraja dogajanja? Le-ta naredi tudi več kratkih pogovorov živo s prisotnimi radovedneži.

Kako sprejema Adino raziskovalno delo njena družina? Odnos z bratom predstavijo deklice in ga predstavijo fantje. (Pričakujem, da bodo dodali tudi kaj iz svojih izkušenj z brati in sestrami.)

Imam še dva »cukrčka« iz besedila:

Prvi je že v naslovu: razumemo, kaj pomeni »podle« hlače? Tako je, stric Ned se ni podelal v hlače, ampak ... morda pogledamo v Franu (<https://fran.si/>)

pôdel² -dla -o prid. *ki ima zelo negativne moralne lastnosti*

SINONIMI:

evfem. grd, knj.izroč. izpriden, ekspr. izprijen, ekspr. izrojen, ekspr. nizek, ekspr. nizkoten, ek spr. ogaben, ekspr. ostuden, ekspr. pokvarjen, star. popačen, ekspr. skvarjen, ekspr. umazan, ekspr. zavržen

Pa imajo hlače lahko »moralne lastnosti«? Morda prevod ni povsem ustrezen? V izvirniku je namreč naslov »Ada Twist and the perilous pants«. Prvi pomen »perilous« pa je nevaren. Bi bil torej bolj ustrezen prevod »nevarne hlače«?

Se vam zdi tole pretežko za učence v 2. triletju? Ni, če jih navajamo na kritično branje, bogatimo njihov besedni zaklad ... navajamo na iskanje v SSKJ idr. (Itak pa so moji predlogi zgolj priporočilni in jih nikakor ni treba uporabiti, ane?)

Pa še kar vztrajam: se nam zdi ime oz. priimek Ada Betica v redu? Ne glede na izvirnik (Twist) bi ji morda raje rekli »Glavca«? Ali občutimo razliko med »betica« in »glavca«?

Drugi je pa tale: Presenetilo me je tudi tole: strica Neda bi lahko odneslo čisto do Timbuktuja, če ga otroci ne bi rešili. Zdelo bi se zanimivo, ali je Timbuktu tudi v izvirniku ali ga je izbrala prevajalka zdaj, ko je slikanica pisatelja Petra Svetina in ilustratorja Igorja Šinkovca dobila nagrado Kristine Brenkove za izvirno slikanico (Timbuktu, Timbuktu, Miš, 2019).

Halo, kaj sploh je ta Timbuktu?

Nadaljnje spodbude za branje:

Tole je prva knjiga iz zbirke Mali vedež. Pogledam v Cobiss, če je morda druga knjiga že v tisku ... in naletim na slikanico:

Beaty, Andrea: **Igi Špic, arhitekt**. Ilustr. David Roberts. Prevedel in prepesnil Matjaž Pikalo. Ljubljana: Rokus Klett, 2010, [32] str.

Igi Špic mora biti Igi Projekt, saj sta ga ustvarila ista pisateljica in isti ilustrator, le prevajalca v slovenščino sta različna. Na spletu najdem, da je ob izidu izvirnika revija Time slikanico uvrstila med 10 najboljših otroških knjig:

<https://www.emka.si/webapp/wcs/stores/servlet/sl/emkasi/igi-spic-arhitekt-124266-pr>

Takole zgleda naslovnica.

V verzih da je? Potem ni iz zbirke Mali vedež?

No, veste kaj, že šibam v knjižnico. 😊